

Filistin İnsani Durum Raporu

Gerçekler ... Öncelikler

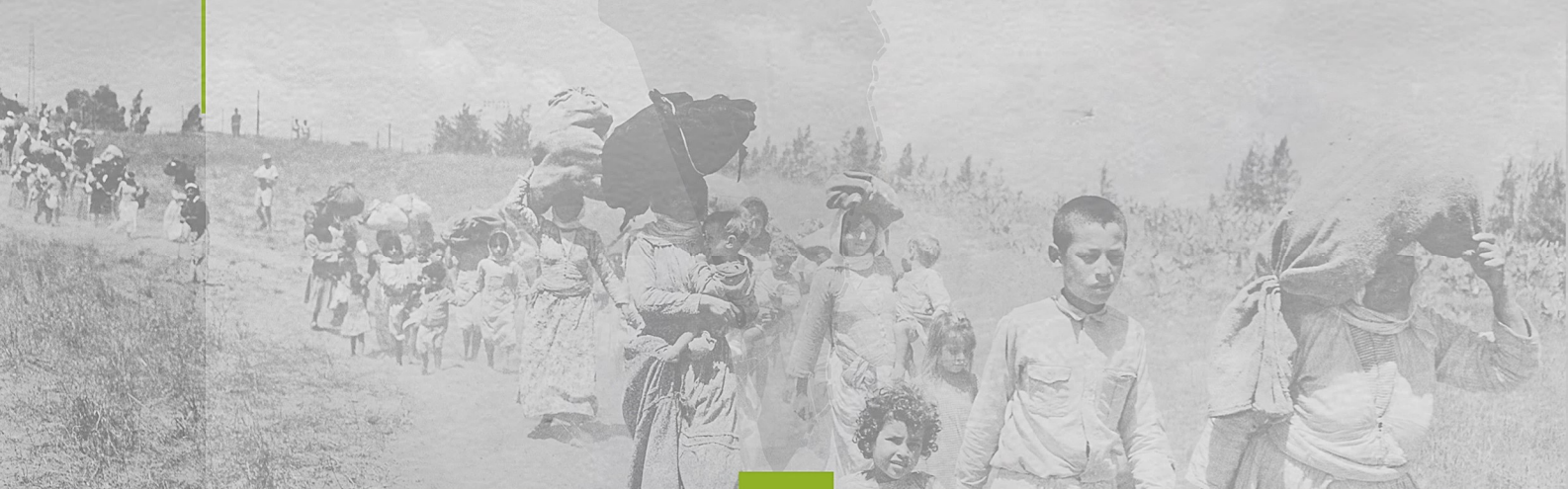
İçindekiler Tablosu

Önsöz	4
Karşılaştırmalı Filistinlilerin Durum Özeti	5
Küdü	7
Küdü İnsani Durum.....	7
Kudüs en Önemli İnsani İhtiyaçlar	9
Batı Şeria	10
Batı Şeria İnsani Durum	10
Batı Şeria en önemli insani ihtiyaçlar	12
Gazze Şeridi	13
Gazze Şeridi İnsani Durum	13
Gazze Şeridi en Önemli İnsani İhtiyaçlar	15
Diaspora	16
Ürdün İnsani Durum ve En Önemli İnsani İhtiyaçlar	16
Suriye İnsani Durum ve En Önemli İnsani İhtiyaçlar.....	18
Lübnan İnsani Durum ve En Önemli İnsani İhtiyaçlar.....	20
Sudan İnsani Durum ve En Önemli İnsani İhtiyaçlar.....	22
Türkiye İnsani Durum ve En Önemli İnsani İhtiyaçlar.....	23
Yemen İnsani Durum ve En Önemli İnsani İhtiyaçlar.....	24
Libya İnsani Durum ve En Önemli İnsani İhtiyaçlar.....	25
Irak İnsani Durum ve En Önemli İnsani İhtiyaçlar.....	26
Suudi Arabistan İnsani Durum ve En Önemli İnsani İhtiyaçlar	27
İşgal Toprakları 1948	28
İşgal Toprakları 1948 İnsani Durum	28
İşgal Toprakları 1948 En Önemli İnsani İhtiyaçlar	29
Kaynakça.....	30

Önsöz

Filistin toprakları, insani durumun birden fazla ve kötüleşen aşamalarına tanık oldu. Filistinliler bir asırdan fazla kuşatma altındadır. 1917 yılında İngiliz işgali ile başlayan ve 1948 yılında müteakip İsrail işgali ve 1967 yılında tüm Filistin topraklarını işgal altına almıştır. Yüzyıl boyunca bir çok insani krize neden olan bu kuşatma Filistin'in içinde veya dışında geniş ölçüde yerlerinden edilmeye neticelendi. Öyle ki; Filistin'de mülteci oranı: %69,8'den fazladır, Gazze Şeridi dünyanın en yoğun nüfuslu 3'üncü bölgesidir nüfusunun %66'sı mültecidir ve bunların yanı sıra Lübnan'daki mülteci kampları dünyanın en kötü yeri olarak bilinen yeterli barınma için asgari seviyeyi bile karşılayamamaktadır. Suriye ve Irak'tan gelen Filistinli mülteciler de bu bölgelerdeki mevcut çatışma durumları nedeniyle yeni göçlere kaçtılar. Ancak bu insai trajediye rağmen, tarihi Filistin'deki Filistinlilerin sayısı İsraililerin (işgalci devleti) sayısını geçmiştir ve bu, Filistin nüfusunun İsraililere kıyasla yüksek büyüme hızının bir göstergesidir.

Bu raporda, Kudüs, Batı Şeria, Gazze Şeridi ve diasporadaki (Suriye, Lübnan, Ürdün, Suudi Arabistan, Türkiye, Libya, Yemen, Irak ve Sudan) Filistinlilerin insani durumunu ele alacağız ve 48 içinde bu gerçeğe ışık tutmak ve her bölgede ihtiyaç duyulan en önemli ihtiyaçlar, Rapor tarihine kadar mevcut olan bilgiler ile yeni bilgiler geldiğinde rapor güncellenecektir.

Filistinlilerin Karşılaştırmalı İnsan Durum Özeti

Demografi

Madde/Bölge	Gazze Şeridi	Batı Şeria	Kudüs	48 içi
1 Nüfus Sayısı	2,282,016	2,658,748	461,700	1,634,482
2 Nüfus Oranı	%16.43	%22.47	%3.32	%11.77
3 Alan Km2	365	5,310	345	20,980
4 Nüfus Yoğunluğu	6252.10	587.65	1,322	77.91
5 Büyüme Oranı	2.9	2.2	2.1	2.2
6 Aile Ortalaması	5.5	4.9	3.9	4.44
7 Mülteci Kampları	8	19	2	
8 Mülteci ve Göçmen Oranı	%66.1	%26.3	%39	%26
9 Oranı	19.2	21.9	<23.8	'22

Filistinlilerin Karşılaştırmalı İnsan Durum Özeti

Demografi

Madde/Bölge	Ürdün	Lübnan	Suriye	Türkiye	Yemen
1 Nüfus Sayısı	2,419,662	257,000	647,143	19,000	7,000
2 Nüfus Oranı	%31.68	%3.88	%4.66	%0.14	%0.05
3 Alan Km2					
4 Nüfus Yoğunluğu					
5 Büyüme Oranı	2.2	2.2	*2.2		
6 Aile Ortalaması	<5.2	<4.8	<4.7		
7 Mülteci Kampları	10	12	9		
8 Mülteci ve Göçmen Oranı	%100	%100	%100	%100	%100
9 Oranı	19-				

Filistinlilerin Karşılaştırmalı İnsan Durum Özeti

Demografi

Madde/Bölge	Libya	Irak	Sudan	Tüm Diaspora	Filistin
1 Nüfus Sayısı	50,000	6,000	2,000	6,938,000	13,974,946
2 Nüfus Oranı	%0.22	%0.03	%0.04	%46.01	%100.00
3 Alan Km2					27,000
4 Nüfus Yoğunluğu					474
5 Büyüme Oranı				2.2	2.5
6 Aile Ortalaması	1/5	1/4			5.1
7 Mülteci Kampları				31	58
8 Mülteci ve Göçmen Oranı	%100	%100	%100	%100	%69.8
9 Oranı					20.8

1. Gayri resmi kaynaklara göre Ürdün'deki Filistinli sayısı 4.400.000, ancak Filistin İstatistik Kurumu'nun resmi kaynağına göre Filistinli sayısı kabul edilmiştir.
2. Diğer kaynaklara göre Lübnan'daki Filistinli sayısı 538.692, ve UNRWA'nın resmi kaynağına göre bu sayı onaylanmıştır.
3. Arap Ülkelerindeki Filistinliler: %2,2'lik sabit bir büyüme oranı tespit edilmiştir.
4. Yabancı ülkelerdeki Filistinliler: %1,5'lik sabit bir büyüme oranı tespit edilmiştir.
5. Kudüs'te 2 mülteci kampı resmi olarak tanınmamaktadır.
6. Ürdün'de 3'ü resmi olarak tanınmayan 13 mülteci kampı bulunmaktadır.
7. Batı Şeria'da resmi olarak tanınmayan 6 kamp bulunmaktadır.
8. Suriye'de resmi olarak tanınmayan 4 kamp bulunmaktadır.

İnsani Durumun En Önemli Göstergeleri

Madde/Bölge	Gazze Şeridi	Batı Şeria	Kudüs	48 İçi	Ürdün	Lübnan
1 Yoksulluk	%64	%13.9	%8.9	%21.1	%15.7	%55
2 Aşırı Yoksulluk	%33.7	%5.8	%0.40	%3.9	%1.2	%23
3 İşsizlik	%48.6	%18.7	%6.8	%3.7	%23	%18.40
4 Cehalet	%2.2	%2.9	%2.3	%5.7	%5.8	%7.40
5 Öğrenci	644,471	1,282,054	75,184	440,844	118,296	36,817
6 sınıf yoğunluğu	39.65	26.40	22.10	<25	<27	'26
7 Üniversite	81,925	125,382	12,446			
8 Öğrencileri	10,104	28,964	2,805			
9 Yıllık Mezunlar	264	67	-			
10 Şehitler 2021	2,300	13,667				
11 Yaralılar 2021	250	4,129	450			
12 Mahkumlar	17,200	591	130			
13 Konut Yıkımı	53,940	39,674	8,311		%5.9	
14 Engelli	-	151	26			
15 Yerleşmeler	-	688,262	316,176			
16 yerleşimciler	186,462	241,880	30,356			
17 Kovid 19 vaka	1,632	2,881	268			

İnsani Durumun En Önemli Göstergeleri

Madde/Bölge	Suriye	Türkiye	Yemen	Libya	Iraq	Sudan
1 Yoksulluk	%80	%12.2	%75	%45	%30	%60
2 Aşırı Yoksulluk						
3 İşsizlik	%9	%12	%13.4	%18.3	%40	%17.7
4 Cehalet	%19.2	%3.9				
5 Öğrenci	50,143	1,816				
6 sınıf yoğunluğu	/25					
7 Üniversite						
8 Öğrencileri						
9 Yıllık Mezunlar						
10 Şehitler 2021						
11 Yaralılar 2021						
12 Mahkumlar						
13 Konut Yıkımı						
14 Engelli						
15 Yerleşmeler						
16 yerleşimciler						
17 Kovid 19 vaka						

Kudüs İnsani Durum

1948 yılında İsrail'in Kudüs'ü işgalinden ve 1967 yılında işgalin tamamlanmasından bu yana, İşgal, Kudüs'ü çeşitli din ve kültürler şehirden “yeniden birleşmiş” Yahudi şehrine dönüştürmeyi amaçladı. İnsan Hakları İzleme Örgütü Ortadoğu Direktörü Sara Liya Vatis, arazi kontrolü, yerleşim yeri inşaatı ve kimlik müsadereyi yoluyla şunları söyledi: “İsrail, Kudüs'ü birleşik bir şehir olarak gördüğünü iddia ediyor, ancak Yahudilere farklı ve Filistinlilere farklı yasalar koyuyor. Yasal statülerini tehdit eden ikamet politikaları da dahil olmak üzere Kudüs'teki Filistinlilere yönelik kasıtlı ayrımcılık, onların şehre yabancılaşmasını artırıyor.” Bu, Kudüs'teki Filistinlilerin koşullarını daha da kötüleştirir.

Kudüs İnsani Durum Göstergeleri:

Demografik Göstergeler⁽⁴⁹⁾⁽³⁾

No	Madde	Değer	Madde	Değer
1	Nüfus sayısı	461.700	Büyüme oranı	%2.1
2	Nüfus yoğunluğu	1322	Aile ortalaması	3.9
3	Mülteci kampları	2	Mülteci oranı	%39

Kudüs'teki kamplar, Birleşmiş Milletler Mültecilere Yardım ve Çalışma Ajansı tarafından tanınmamaktadır.

Eğitim Göstergeleri⁽³⁾

No	Madde	Değer
1	Cahillik oranı	%2.3'
2	Okul sayısı	261
3	Öğrenci sayısı	75.184
4	Okullardaki şube sayısı	3400
5	Sınıf yoğunluk oranı	22.1
6	Öğretmen başına öğrenci sayısı	16
6	Üniversite öğrencileri	12.521*
7	Yıllık mezun sayısı	2.783*
8	Lisans ve yüksek lisans derecesine sahip kişiler	%15'

Sağlık Göstergeleri⁽³⁾

No	Madde	Değer
1	Sağlık sigortası kapsamında olanlar	%79.7'
2	Kansere yakalananlar 2019	*384
3	Doktor sayısı	1,346*
4	Hemşire sayısı	1,485*
5	Hastane yatak sayısı	716
6	Hastane sayısı	7
7	İlk müdahale sağlık ocağı sayısı	51
8	Engelliler	%1.80'
9	Yatak doluluk oranı	%93.30
10	Gerçekleşen operasyonlar	20.100

Yoksulluk Göstergeleri⁽³⁾

No	Madde	Değer
1	Yoksulluk	%8.9
2	Aşırı yoksulluk	%0.40
3	Yardım almış aileler	%6.7*
4	Yardımlarla geçinen aileler	%11.10*

İstihdam Göstergeleri⁽³⁾

No	Madde	Değer
1	İş gücüne katılım oranı	%35.9
2	İşsizlik oranı	%6.5
3	Ortalama günlük gelir (şekel)	176.7
Kudüs'te işçi dağılımı oranı		
1	İş verenler	%5.2
2	Kendi hesabına çalışanlar	%8.9
3	Ücretli çalışanlar	%85.6
4	Parasını alamayan aile üyeleri	%0.3
Kudüs'teki işçilerin nispi dağılımı		
1	Tarım ve Balıkçılık	%1.4
2	Madencilik, Taş Ocakçılığı ve İmalat	%13.7
3	Yapı ve İnşaat	%21.6
4	Ticaret, Restoranlar ve Oteller	%26.4
5	Taşıma, Depolama ve İletişim	%7.9
6	Hizmetler ve Diğer Şubeler	%29

Yerleşim ve Kısıtlamalar Göstergeleri^{(28) (27) (24) (3)}

No	Madde	Değer
1	Yerleşmeler	26
2	Yerleşimciler	316.176
3	Konut yıkımı	130
4	Bina yıkımı	44
5	Kutsal alanlara saldırı	18.526
6	El konulmuş mülkler	87
7	Kapalı yollar	*12

Kudüs İnsani Durum Göstergeleri:

Kültür ve Din Göstergeleri ⁽³⁾

No	Madde	Değer
1	Kültür merkezi sayısı	60
2	Muze sayısı	6
3	Tiyatro sayısı	3
4	Mescid sayısı	122
5	Kilise sayısı	95 ^c

Çevre Göstergeleri ⁽³⁾

No	Madde	Değer
1	Kamu su şebekesi aracılığıyla içme suyu sağlayan aile oranı	% ^a 85.40
2	Kanalizasyon şebekesine bağlı konut oranı	% ^a 98.70
3	Elektrik sağlanan konut sayısı	22.974 ^d

Konut Göstergeleri ⁽³⁾

No	Madde	Değer
1	Bina sayısı	40.745 ^d
2	Konut sayısı	63.290
3	Ortalama oda sayısı	3.1 ^d

8	Engeller sayısı	*152
9	El konulan kimlikler 1976-2020	14.701
9	Kudüs'ten sınır dışı etme kararı	375

Kuşatma Mağdurları Göstergeleri ^{(24) (3)}

No	Madde	Değer
1	Şehitler	6
2	Mahkumlar	450
3	Tutuklular	1,979

Teknolojiye Göstergeler ⁽³⁾

No	Madde	Değer
1	Bilgisayarı bulunan aile oranı	% ^a 41
2	Akıllı telefonu bulunan aile oranı	% ^a 86.90
3	İnterneti bulunan aile oranı	% ^a 36.40

Filistinlileri yerinden etme girişimleri:

Filistin vatandaşlarını yerlerinden etmeye yönelik toplu girişimler, Han el-Ahmar, Silvan'daki Batn al-Hava mahallesi ve Şeyh Cerrah mahallesine odaklandı, Kudüslülerin evlerine el koydu ve 1967'den bu yana 14.701 kimliğe el koyuldu.

Kutsal Alan:

Mescid-i Aksa başta olmak üzere işgal kuvvetleri ve yerleşimciler tarafından basılması sürecini tekrarlayarak kutsallık hakkını ihlal etmek, ibadet edenlerin yaşlarını belirlemek, Mescid-i Aksa altında kazılar kazmak, Mescid-i Aksa ve çevresinde tadilat ve onarımları engellemek.

1. Mescid-i Aksa'nın idaresini kontrol etmek.
2. El Rahme Kapısını ele geçirmeye çalışmak.
3. onarım işlerini yavaşlatmak.
4. İslami bayramlarda Mescid-i Aksa'ya saldırı.
5. Mescid-i Aksa'da Talmud Ritüellerini Gerçekleştirmek.

Mescid-i Aksa'nın altındaki inşaat ve kazılar:

Eski Şehir'deki teleferik projesi, Silvan'daki Yemen Yahudi Mirası Merkezi'nin açılışı, Bab al-Amud civarındaki güvenlik inşaatları.

Kudüs İnsani Müdahale Öncelikleri

Eğitim	Ekonomik Güçlendirme	Yardımsal (kutsal alanı korumak)	Sosyal Kalkındırma	Sağlık
Öğrencilere yardım ve destek	Ekonomi ve mühendislik danışmanlık kurumları restorasyonu	Mescid-i Aksa'nın Bakımı	Sivil toplum kuruluşlarının eğitimi ve rehabilitasyonu	Sağlık personelinin rehabilitasyonu
öğretmenin performansını geliştirme	Konut ve ev tadilatı	Mescid-i Aksa'da restorasyon projeleri	Sivil toplum kuruluşlarının operasyonel bütçelerinin desteklenmesi	Sağlık hizmetlerinin kalitesinin iyileştirilmesi
Kudüs'te eğitim altyapısının desteklenmesi	Mikro ve orta ölçekli projelerin	İmamların vasıflandırılması	Kudüs'te Kadınların Rehabilitasyonu ve Güçlendirilmesi Programının Desteklenmesi	Kudüs toplumu için sağlık eğitimi
Çekirdek ve destekleyici müfredatı geliştirme	Ulaştırma sektörünü geliştirmek ve desteklemek	Kudüs camilerinde hafızlık halkası sponsorluğu	Kudüs'te kadınların geçirdiği ailelere destek	Çocuklarda sık görülen hastalıkların erken teşhisi
Ders dışı programların desteklenmesi ve geliştirilmesi	Turizm sektörünü desteklemek	Kudüs'teki tarihi cami ve vakıfların restorasyonu	Çocuk bakım programlarını desteklemek ve çocukları Kudüs'teki haklarıyla güçlendirme proje	Sağlık kurumlarının inşası, geliştirilmesi ve yenilenmesi
Eğitim binalarını güneş enerji sistemi		Kudüs camilerinin bakımı	Kudüs'te uyuşturucu ve olumsuz olaylarla mücadele	Arızalı tıbbi cihazların bakımı ve geliştirilmesi
Eğitim binalarının ve merkezlerinin donatılması		Yıkılan konutların yeniden imarı		İlaç, tıbbi malzeme ve yardım sağlamak

Batı Şeria İnsani Durum

Batı Şeria'da yaşayan 2,6 milyondan fazla Filistinli sistematik arazi kamulaştırma sürecinden muzdarip. İşgal, Batı Şeria'yı parçalayarak Filistinlilerin hareket özgürlüğünü de kısıtlıyor. Onları yerlerinden etmek ve Filistin dışına göç etmeye teşvik etmek amacıyla Batı Şeria bölgesinin %50'sine ulaşmalarını engelliyor. İşgal, Filistinlileri göç etmeye zorlamak ve topraklarında sebat edenleri işgalin iradesine itaat etmeye ve sorunlarını çözmek için çözümlerle uğraşmaya zorlamak için iç baskılar ve etkiler oluşturmaktadır.

Batı Şeria İnsani Durum Göstergeleri:

Demografi Göstergeleri ⁽⁵⁾ ⁽⁴⁾ ⁽²⁾

No	Madde	Değer	Madde	Değer
1	Nüfus sayısı	2.658.748	Büyüme oranı	%2.2
2	Nüfus oranı	%22.47	Aile ortalaması	4.9
3	Alan km ²	5.310	Mülteci kampları	19
4	Nüfus yoğunluğu	587.65	Mülteci oranı	%26.3 ¹

Eğitim Göstergeleri ⁽²²⁾ ⁽²⁰⁾ ⁽⁴⁾

No	Madde	Değer
1	Cahillik oranı	%2.9
2	Okul sayısı	2,323
3	Öğrenci sayısı	734,316
4	Okullardaki şube sayısı	27,348 [*]
5	Sınıf yoğunluk oranı	26.36
6	Öğretmen başına öğrenci sayısı	19.5
7	Sınıfta kalma oranı	% [*] 0.9
8	Bırakma oranı	% [*] 1
9	Üniversite öğrencileri	[*] 125,382
10	Yıllık mezun sayısı	[*] 28,964

Sağlık Göstergeleri ⁽²⁹⁾ ⁽⁴⁾

No	Madde	Değer
1	Sağlık sigortası kapsamında olanlar	%66.50 [*]
2	Kansere yakalananların sayısı 2020	3,191
3	Doktor sayısı	1,437
	Hemşire sayısı	2,777
4	Hastane yatak sayısı	1,830
5	Hastane sayısı	51
6	İlk müdahale sağlık ocağı sayısı	591
	Yatak doluluk oranı	%95.50
7	Engelliler sayısı	39,674

Yoksulluk Göstergeleri ⁽⁴⁾

No	Madde	Değer
1	Yoksulluk	% 13.9
2	Aşırı yoksulluk	% 5.8
3	Gıda güvensizliği	%12 ^c
4	Geliri yarıya düşen ailelerin oranı	%45.5
5	Bağımlılık oranı	73.1 ^c

İstihdam Göstergeleri ⁽⁵⁰⁾

No	Madde	Değer
1	İş gücüne katılım oranı	%44.40
2	İşsizlik oranı	%18.70
3	Ortalama günlük gelir (şekel)	121.9

Yerleşim ve Kısıtlamalar Göstergeleri ⁽³⁸⁾ ⁽²⁸⁾ ⁽²⁷⁾ ⁽²³⁾ ⁽³⁾ ⁽⁵¹⁾

No	Madde	Değer
1	Yerleşmeler	151
2	Yerleşimciler	688.262
3	Konut yıkımı	591
4	Kutsal alanlara saldırı (defalarca)	658 [*]
5	El konulan mülkler	[*] 305
6	Kapnan yollar	[*] 110
7	Engeller	[*] 3,855
8	Yokculuk yasağı	[*] 310
9	El Konulan Araziler (dönüm) 2019-2021	24,594
10	Kurutulan Araziler (dönüm)	1,500
	Su kaynaklarına istila oranı	%80

Kuşatma Mağdurları Göstergeleri ⁽⁵²⁾ ⁽²³⁾

No	Madde	Değer
1	Şehitler	24
2	Mahmuklar	4.129
3	Yaralılar	2.465

Batı Şeria İnsani Durum Göstergeleri:

Irk Ayrımı Duvarı:

708 km, yüksekliği 4,5 ila 9 metre arasındadır, Filistin köylerini ve vatandaşlarını birbirinden ayıran, hareketlerini ve ticaretini engellemektedir.

Askeri kontrol noktaları:

Vatandaşların engellendiği ve işine giden Filistinlilerin zarar gördüğü 4.243 sabit ve hareketli kontrol noktası.

Batı Şeria'da yerleşim genişliği

1. Ramallah'ı Kudüs'ten kalıcı olarak ayırma.
2. El Halil yerleşimlerinde yerleşimlerin ideolojik olarak güçlendirilmesi.
3. Kuzey Vadisi'nin kontrolünün güçlendirilmesi.
4. Büyük yerleşim toplulukları kurmanın zor olduğu alanlarda yerleşimler inşa etmek.

Batı Şeria İnsai Müdahale Öncelikleri

Eğitim	Ekonomik Güçlendirme	Savunuculuk Projeleri	Sosyal Kalkındırma	Sağlık	Yardımsal
Üniveriste Öğrencilerine Sponsorluk	Küçük Gelir Getirici Mikro Projeler	Kur'an-ı Kerim Halkaların Sponsorluğu	Yetimhanelerin rehabilitasyonu	Yoksul Hastalara Tedavi	Yoksul Ailelere Destek (gıda kolisi, giyim, nakdi yardımı)
Tek Aile Üniversite Öğrencilerine Destek	Geçimini Sağlayan Kadının Güçlendirilmesi ve Rehabilitasyonu	Yaz Merkezlerini Destek	Yetim Sponsorluğu	Tıp Merkezlerine Tıbbi Ekipman ve Temel İlaçlar Sağlamak	Ailelere Dönemsel İhtiyaçların Desteklenmesi (iftar, kurban, bayramlık ve kışlık kıyafet)
Üniversite Öğrencilerine Destek (tek seferlik nakdi destek)	Yüzey Kuyusu Sondajı	Mescid İnşası	Yetimlere Mesleki Eğitim	Hastane Ve Kliniklerin Tıbbi Cihaz, İlaç ve Cihazlarla Desteklenmesi	
Okul Kıyafeti ve Çantası	Tarım Arazilerinin İslahı		Yetimler için Eğlence Toplantıları	Ambulansların Rehabilitasyonu ve Modernizasyonu	
Üniversitelilerin Diplomalarının Salıverilmesi				Yoksul Hastaya Sponsorluk	
Eğitim Binalarının İnşası Ve Geliştirilmesi				Sağlık Hizmetlerine Erişimin İyileştirilmesi	
Eğitim Binalarının Ve Merkezlerinin Donatılması					

Gazze Şeridi İnsani Durum

azze Şeridi sakinleri 15 yıldır İsrail işgal otoritesi tarafından uygulanan ve kişilerin hareket hürriyetlerini kısıtlayan, mal ve malzemelerin giriş çıkışını zorlaştıran ve 4 yıkıcı savaşa şahit olan kuşatma altında yaşıyor. Filistinliler, elektrik, su, sağlık tesisleri, belediye ve sosyal hizmetler gibi temel malzemelerin ciddi şekilde eksikliğine yol açan kuşatmanın yol açtığı trajik yaşam durumuyla başa çıkmalarına yardımcı olacak çözümler bulmak zorunda kaldılar ve bu kötü durumlara karşı direnmek için mücadele ettiler.

Bunun neticesinde Gazze Şeridi yıllardır yaşadığı insani durumlarda tehlikeli göstergeler ortaya çıktı. Kuşatma ve insanların hareket özgürlüklerinin kısıtlanması siyasetinin ve en sonda COVID-19 tehlikeli etkilerinden dolayı ekonomik ve sosyal hayat çöktü, bunlara ek olarak tıbbi kadro ve ilaçlarda büyük eksiklikler mali olarak büyük hasara neden olmuştur. Ciddi ilaç ve tıbbi personel eksikliği krizi daha çok şiddetlendirdi. Mayıs 2021'de Gazze Şeridi'ne yönelik saldırıda büyük insani zorluklar oluştu, malların hareketi ve yurtdışına seyahat üzerindeki katı kısıtlamaların devam etmesi nedeniyle.

Demografi Göstergeleri ⁽⁵⁾ (4) (1)

No	Madde	Değer (2)	Madde	Değer
1	Nüfus sayısı	2.282.016	Büyüme oranı	%2.9
2	Alanı km ²	365	Aile ortalaması	5.5
3	Nüfus yoğunluğu	6252.10	Mülteci kampı	8
4	Yaş ortalaması	19.2	Mülteci oranı	%66.1

Eğitim Göstergeleri ⁽²¹⁾ (4)

No	Madde	Değer
1	Cahillik oranı	%2.2 ^x
2	Okul sayısı	751
	2 devriye gidilen okullar	432
3	Öğrenci sayısı	644.471
4	Okullardaki şube sayısı	15.047
5	Sınıf yoğunluk oranı	38.2
6	Sınıfta kalma oranı	%0.6
7	Okulu bırakma oranı	%0.5
9	Üniversite öğrencileri	81.925
10	Yıllık mezun sayısı	10.104

Sağlık Göstergeleri ⁽³⁰⁾ (29)

No	Madde	Değer
1	Kansere yakalananlar	8,644
2	İlaç eksikliği	% 46
3	Tıbbi sarf malzeme eksikliği	%31
4	Yakıt eksikliği (bin litre)	600
5	Doktor sayısı	1,090
	Hemşire sayısı	1,117
6	Hastanelerdeki yatak sayısı	3,049
7	Hastane sayısı	34
8	İlk müdahale sağlık ocağı sayısı	158
9	Engelliler oranı	%2.6
10	Yıllık dışarıya sevk edilen vakalar	14,668

Yoksulluk Göstergeleri ⁽¹³⁾ (4)

No	Madde	Değer
1	Yoksulluk	%64
2	Aşırı yoksulluk	% 33.7
3	Gıda güvensizliği	%68.5 ^c
4	Bağımlılık oranı	91.2 ^c

İstihdam Göstergeleri ⁽⁵⁰⁾ (19)

No	Madde	Değer
1	İş gücüne katılım oranı	%35.30
2	İşsizlik oranı	%48.6
3	Ortalama günlük gelir (şekel)	61.6

Sınır Kapıları Göstergeleri ⁽³¹⁾

No	Madde	Rafah	İsrail Kapıları
1	Geçen kişi sayısı	71.384	59.901
2	Reddedilenlerin sayısı	2,134	3.411
3	Gelen kişi sayısı	65.776	62.702
4	Aylık kapanış günlerinin oranı	%52.5	%50.83

Kuşatma Mağdurları Göstergeleri ⁽²³⁾

No	Madde	Değer
1	Şehitler	264
2	Mahkumlar	250
3	Yaralılar	2,300

Çevre Şektörü Göstergeleri ⁽³³⁾

No	Madde	Değer
1	Ortalama günlük elektrik kesintisi	12.1 ^a
2	Su kirlilik oranı	%97
3	Artılmamış atık su	%60
4	Sahillerdeki su kirlilik oranı	%75

Gazze Şeridi İnsai Müdahale Öncelikleri

Yardımsal	Sağlık	Sosyal Kalkındırma	Eğitim	Ekonomik Güçlendirme
Güvenli Gıda Temini	Sağlık Kuruluşlarına (yakıt, güneş enerjisi) Temini	Yoksulların Evlerini Restorasyon ve Mobilyalandırma	Üniversite Öğrencilerine Sponsorluk	Uzaktan İş
Yoksul Ailelere Dönemsel İhtiyaçların	Yoksul Hastaların Rehabilitasyonu ve Tedavisi	Hastaların Evlerine Aydınlatma ve Güneş Enerjisi Temini	Üniversitelilerin Diplomalarının Salıverilmesi	Mikro Projeler
Afet ve Kriz Zamanlarında Zarar Görenlere Yardım	Hastanelere ve Tıp Merkezlerine İlaç ve Tıbbi Sarf Malzeme Temini	Yetimlere Bakım	Yoksul Öğrencilere Okul Çantası ve Kıfet Temini	Verimli Arazi
	Hastaneler ve Tıp Merkezlerine Güneş Enerjisi Temini.	Yoksul Ailelere Sponsorluk	Eğitim Kurumlarına Güneş Enerjisi Temini	Geçici İstihdam
	Sağlık Personelinin Eğitimi ve Rehabilitasyonu	Yoksul Ailelere Güneş Enerjisi Temini	Yetimlere Eğitim Sponsorluğu	Mesleki Ve Teknik Eğitim
			Mesleki ve Teknik Eğitim Merkezlerinin Kurulması ve Geliştirilmesi	Mikro Projeler
			Öğrencilerin Eğitim Faaliyetlerini Uzaktan Takip Edebilmeleri için Bilgisayar Temini	

Diaspora

Filistinlilerin üçte ikisi Ürdün, Suriye, Lübnan vb. kamplarında 31'den fazla mülteci kampında mülteci olarak topraklarının dışında yaşıyor. Kamplar gerekli asgari hizmetlerden yoksundur, 1948-1967 İsrail işgalinden bu yana değişmeyen gerçektir. Filistinlilerin kimliğini koruma bahanesiyle bu kamplar geliştirilmedi ve onurlu yaşamak için asgari ihtiyaçları karşılamayan basit iyileştirmelerle yetinildi.

Ürdün'deki Filistinliler İnsani Durum

Ürdün ve Suriye'de yaşayan mülteciler en büyük insan haklarından yararlanıyor; Suriye'deki mülk sahipliğine ilişkin sınırlı istisnalar ve Ürdün'de ulusal numaralara sahip olma ayrıcalığı tanınmayanlara ilişkin istisnalar dışında, sosyal ve ekonomik hakların önündeki herhangi bir resmi engelden uzak bir hayat yaşıyorlar. Her iki ülkede de Filistinli mültecilerin çalışma ve işgücü piyasasına erişim hakları var. Genel olarak, karşılaştıkları engeller ekonomik dalgalanmaların ve sosyal hareketliliğin sonucudur. Önemli ölçüde, UNRWA'nın mülteci topluluklarının küresel erişimini olumsuz etkileyen büyüyen bütçe açığının bir sonucudur.

Şu anda Ürdün'de, Gazze Şeridi'nden 1967 saldırısının sonucu yerinden edilen Filistinliler de dahil olmak üzere yaklaşık 2,5 milyon Filistinliye ev sahipliği yapıyor. Bu mültecilerin çoğu Ürdün'de, on resmi ve üç gayri resmi olmak üzere on üç kampta barındırılıyor olsa da, çoğunluğu Ürdün vatandaşları ile yan yana yaşamakta.

Demografik Göstergeleri ⁽³⁷⁾ ⁽³⁵⁾ ⁽³⁴⁾ ⁽⁵⁾ ⁽⁴⁾

No	Madde	Değer
1	Nüfus sayısı	2.419.662
2	Kamplardaki insan sayısı	436.113
3	Kamplardaki aile sayısı	94.679
4	18 yaş altı oranı	%60
5	65 Yaş ve Üzeri Ferdlere Oranı	%4.3
6	Büyüme oranı	2.2
7	Kamplardaki aile ortalaması	5.1
8	Kampların dışındaki aile ortalaması	4.7
9	Mülteci kampları	13
10	Kamplardaki yaş ortalaması	19
11	Kampların dışındaki yaş ortalaması	21

Resmi mülteci kampının sayısı 10, Birleşmiş Milletler Mültecilere Yardım ve Çalışma Ajansı'nın sunduğu hizmetlere dahil olmayan 3 tane de tanımayan kamp var.

Eğitim Göstergeleri ⁽³⁷⁾ ⁽⁴⁾

No	Madde	Değer
1	Cahillik oranı	%5.8
2	Okul sayısı	169 ^c
3	Öğretmen Üyesi Sayısı	4,641 ^c
4	Öğrenci sayısı	118,296 ^c
5	UNRWA mesleki ve teknik eğitim merkezi sayısı	2 ^c
6	UNRWA mesleki ve teknik eğitim merkezi öğrenci sayısı	3.081

Yoksulluk Göstergeleri ⁽⁵⁴⁾ ⁽³⁷⁾ ⁽³⁶⁾ ⁽³⁵⁾

No	Madde	Değer
1	Kamplardaki yoksulluk oranı	%52.7
2	Kampların dışındaki yoksulluk oranı	%24.4
3	Geliri ulusal yoksulluk sınırının altında olan mültecilerin oranı	%52 ^c
4	Gıda güvensizliğinden muzdarip ailelerin oranı	%64
5	Gelir kaynakları birleşmiş milletler mültecilere yardım ve çalışma ajansı'nın yardımlarıyla geçinen ailelerin oranı	%80.6
6	Bağımlılık oranı	52.3 ^c
7	Yardıma muhtaç gazze'den yerinden edilen filistinli mültecilerin sayısı	138.184
8	Yardıma muhtaç Irak'tan yerinden edilen Filistinli mültecilerin sayısı	156

İstihdam Göstergeleri ⁽³⁵⁾

No	Madde	Değer
1	Kamplardaki işsizlik oranı	%39<
2	Kampların dışındaki işsizlik oranı	%14<
3	Kamplardaki ortalama günlük ücret (ürdün dinarı)	0.96<
4	Kampların dışında ortalama günlük ücret (ürdün dinarı)	1.28.

Ürdün'deki Filistinliler İnsai Müdahale Öncelikleri

Konut Göstergeleri ⁽³⁰⁾

No	Madde	Değer
1	Kamplardaki konut sayısı	35.526
2	Kiralık dairede yaşayan ailelerin oranı	%70
3	Çadırlarda yaşayan ailelerin oranı	%0.4
4	Şişelerden içme suyu alan ailelerin oranı	%45
5	Kadın program merkezlerinin sayısı	14
6	Kulüp sayısı	15

Filistinli Mülteciler Göstergeleri ⁽¹⁰⁾

No	Madde	Değer
1	Suriye'den giden filistinli mülteci sayısı	17.800
2	Ürdün'deki filistinli kadınların oranı	%52
3	Ürdün'deki filistinli çocukların oranı	%43
4	Aynı ve nakdi yardıma ihtiyacı olan mültecilerin oranı	%100
5	Gıda güvensizliğinden muzdarip yerinden edilmiş filistinli ailelerin oranı	%32
6	Para hükümleri olan göçmen ailelerin oranı	%86
7	Kış aylarında yardıma ihtiyacı olan ailelerin oranı	%99
8	Barınacağı olmayan ve parklarda yaşayan Filistinli aile sayısı	349

Sağlık Göstergeleri ^{(54)(5) (4)}

No	Madde	Değer
1	Büyüme oranı	2.2
2	Doğurganlık oranı	3.2°
3	İlk müdahale sağlık ocağı sayısı	25*
4	Ham doğum oranı (1000 doğumda)	29.20'
5	Bebek ölüm oranı (1000 ölümdede)	22.6'
6	5 Yaş altı ölüm oranı (1000 ölümdede)	25.7'
7	Kronik hastalıklardan muzdarip olanların oranı	%15.9
8	Şeker ve tansiyon hastalarının sayısı	79,558*
9	Engelliler oranı	%5.90
10	2020 sonunda covid-19 vaka sayısı	250.219
11	2020 sonunda covid-19 ölüm sayısı	3.206

Ürdün'deki Filistinliler İnsai Müdahale Öncelikleri

Eğitim	Ekonomik Güçlendirme	Sosyal kalkındırma	Sağlık	Yardımsal
Üniversite öğrencilere sponsorluk	Gelir getirici mikro projeler	Yoksulların evlerinin restorasyonu ve mobilyalandırılması	Yoksulluk yaralıları tedavi	Yoksul ailelere destek (gıda kolisi, kıyafet, nakdi yardım)
Okul Kıyafet ve Çantası	Mezunlara mikro projeler	Yoksul ailelere sosyal koruma	Tıp merkezlerine tıbbi ekipman ve temel ilaçlar temini	Ailelere dönemsel ihtiyaçların desteklenmesi (iftar, kurban, bayramlık ve kışlık kıyafet)
Okuryazarlık programları	Mesleki ve teknik eğitim	Yoksul ailelere kira bedeli temini	Sağlık merkezlerinin kurulması, geliştirilmesi ve yenilenmesi	Kampsama projeleri
Eğitim binalarının ve merkezlerinin donatılması		Evliliği kolaylaştırmak ve evlilik hayatının yönetimi konusunda farkındalık oluşturmak	Arızalı tıbbi cihazların bakımı ve geliştirilmesi	Yoksulların evlerine alternatif enerji temini
Eğitim binalarına güneş enerji sistemi temini		Nakdi yardım projeleri		Yoksulların evlerinin restorasyonu

Suriye'deki Filistinliler İnsani Durum

Suriye'deki Filistinli mültecilerin kötü durumu devrimin ilk gününden itibaren başladı ve Filistinli mültecilere bakış açısı değişti, ciddi değişiklikler oldu. Mültecilerin en önemli görüşlerinden: Kitlesele ve zorunlu göç, saldırının yaklaşık 9 yıl geçmesine rağmen, Suriye krizi Suriye içindeki ve bölge genelinde ve ötesindeki Filistinliler üzerinde önemli bir etkiye sahip olmaya devam etmektedir. Filistinliler ekonomik krizin ve gıda fiyatları ile temel ihtiyaçlardaki tehlikeli artışın bedelini ağır ödüyorlar. Pek çok kişinin sofrasına yemek getirme mücadelesi verirken, Filistinliler arasındaki yoksulluk oranı %91'e çıkmıştır. Kovid-19 salgını krizi daha da şiddetlendirdi.

Suriye krizi, oradaki birçok Filistinli mülteciyi ölümden kaçmaya ve çeşitli şekillerde göç kapılarını çalmaya zorladı. Bir kısmı Ürdün, Türkiye ve Mısır'a, bir kısmı Gazze Şeridi'ne geldi, bir kısmı da arkalarında yeni bir sığınak arayarak açık denizlerde kayboldu. Mültecilerin büyük kısmı en yakın ülke Lübnan'a gitmiştir. Lübnan'da büyük oranda yaşadıkları acılar, diğer ülkelerde çektikleri acıları özetleyen bir başlık haline geldi.

Demografi Göstergeleri ⁽³⁸⁾(10)(5)(4)

No	Madde	Değer
1	Suriye'deki Filistinli mülteciler	647,143
2	Suriye'de evlerinde yaşayan Filistinli mülteciler	438,000
3	Suriye'de evlerinde yaşayan Filistinli kadınların oranı	%52
4	Suriye'de evlerinde yaşayan Filistinli çocukların oranı	%31
5	Suriye içinde hala yerinden edilmiş Filistinli surliyelilerin oranı	%40
6	Suriye'de yerinden edilmiş Filistinli mülteciler	280.000
7	Kuzey Suriye'de yerinden edilmiş Filistinli mülteciler	7.000
8	Lübnan'da Suriye'den gelen Filistinli mülteciler	27.700
9	Ürdün'de Suriye'den gelen Filistinli mülteciler	17.800
10	Sudan'da Suriye'den gelen Filistinli mülteciler	1.000
11	Mısır'da Suriye'den gelen Filistinli mülteciler	3.500
12	Türkiye'de Suriye'den gelen Filistinli mülteciler	15.000
13	Libya'da Suriye'den gelen Filistinli mülteciler	1.000
14	Yunanistan'da Suriye'den gelen Filistinli mülteciler	4.000
15	Avrupa'da Suriye'den gelen Filistinli mülteciler	120.000
16	Büyüme oranı	2.2
17	Aile ortalaması	4.1 ^v
18	Mülteci kampları	9
19	Krizin başlangıcından bu yana öldürülen Filistinliler	4.006
20	Kayıp Filistinli sayısı	330

Eğitim Göstergeleri ⁽⁴⁰⁾(4)

No	Madde	Değer
1	Okul sayısı	~103
2	Öğrenci sayısı	~50,143
3	Öğretim üyesi sayısı	~1,922
4	Mesleki ve teknik eğitim merkezleri	~1
5	Mesleki ve teknik eğitim merkezlerindeki öğrenciler	8.000

Sağlık Göstergeleri ⁽⁵⁴⁾(30)(4)

No	Madde	Değer
1	Büyüme oranı	2.2
	Doğurganlık oranı	2.7 ^c
2	Ham doğum büyüme oranı (1000 doğumda)	~29.2
3	Bebek ölüm oranı (1000 ölümdede)	~28.2
4	5 Yaş altı ölüm oranı (1000 ölümdede)	~31.5
5	İlk sağlık bakım merkezi sayısı	24
6	Şeker ve tansiyon hastaları	~33835
7	2020 sonunda kovid-19 vaka sayısı	127.346
8	2020 sonunda kovid-19 ölüm sayısı	465

Suriye'deki Filistinliler İnsai Müdahale Öncelikleri

İşsizlik ve Yoksulluk Göstergeleri ^{(54)(39) (10)}

No	Madde	Değer
1	Yoksulluk	%91
2	Bağımlılık Oranı	63.4 ^c
3	Covid-19 Başından bu yana Gerekli Gıda Miktarı Azalan Ailelerin Oranı	%79
4	Aynı ve Nakdi Yardıma Muhtaç Filistinli Mülteciler	418.000

Suriye'deki Filistinliler İnsai Müdahale Öncelikleri

Yardımsal	Sosyal Kalkındırma	Sağlık	Eğitim	Ekonomik Güçlendirme
Göçmenler için Barınakların Geliştirmek.	Mültecilere Yerleşim Köylerinin Kurulması	Yoksul ve Yaralıların Tedavisi	Üniversite Öğrencilerine Sponsorluk	Mikro Projeler
Yoksul Ailelere Destek (içilebilir su, gıda kolisi, kıyafet, nakdi yardım)	Göçmen ve Yoksulların Evlerine Güvenli Aydınlatma	Tıbbi ve Ambulans Merkezlerine İlaç ve Tıbbi Malzeme Sağlanması.	Yoksul Öğrencilere Okul Çantası ve Kıyafeti Temini	Geliştirme Projelerinin Benimsenmesi Merkezi
Ailelere Dönemsel İhtiyaçların Desteklenmesi (iftar, kurban, bayramlık)	Kadın ve Çocuk Güçlendirme Merkezi	Kamplarda Sağlık Eğitimi	Eğitim Binaları ve Merkezlerinin Donatılması	Mesleki ve Teknik Eğitim
Sığınma Evlerinin Rehabilitasyonu			Eğitim Binalarına Güneş Enerji Sistemi Temini	
Kışa Hazırlık (kıyafet, kapsamlı projeler, çatıları koruma projeleri)			Eğitim Binalarının İnşası ve Geliştirilmesi	

Lübnan'daki Filistinliler İnsani Durum

Lübnan'daki mülteciler, yasaklanmış haklar, sosyal istikrarsızlık ve karşılıklı ayrıcalıklardan yararlanamayan "yabancılar" olarak nitelendirilen bir durumla karşı karşıya. Devlet Yetkililerinden izin almadan iş sahibi olmaları yasaklandı. Profesyonel mesleklerde çalışmaları da ayrıca yasaklanmıştır. Mülteciler, sosyal yardımlardan ve sağlık hizmetleri gibi temel kamu hizmetlerinden de yararlanamıyorlar. Mülkiyet üzerindeki kısıtlamalar ve ev sahipliği gibi engeller, Lübnan'daki mültecilerin yaşadığı güvensizliği ve insani krizi artırmakta. 18 ayı aşkın süredir Lübnan vatandaşlarının ve mültecilerin yükünü taşıyan bu ülkede yaşanan ekonomik çöküşten etkilenmişlerdir. Doların yükselişiyle genel olarak Lübnanlıların ve özellikle Filistinlilerin alım gücü ciddi oranda düştü, işçilerin ve çalışanların işinden olmasına neden olmuştur. Lübnanlılar ve Lübnan'da yaşayan herkes bugün hala, geçen yıl 4 Ağustos'ta meydana gelen, Beyrut limanının büyük bir bölümünü yok eden ve çevredeki bölgelere büyük zarar veren patlamanın etkisiyle yaşıyorlar.

Lübnan'daki Filistinli mülteciler 3'e ayrılmakta; Bunların en büyüğü Lübnan makamları ve Birleşmiş Milletler Filistinli Mültecilere Yardım ve Çalışma Ajansı "UNRWA" nezdinde kayıtlı olanlardır ve "Birinci Sınıf" olarak sınıflandırılırlar. İkinci, UNRWA tarafından tanınmayan ve Lübnan makamlarına kayıtlı olan kayıtsız Filistinli mülteciler. Üçüncü, kimlik belgelerine sahip olmayanlar, yasal varlıklarını gösteren herhangi bir belge almamışlar ve "UNRWA" ya da herhangi bir uluslararası kuruluşa kayıtlı olmayanlardır.

Demografi Göstergeleri ^{(54)(39) (5) (4)}

No	Madde	Değer
1	Nüfus Sayısı	257,000
2	Aile Ortalaması	4'
3	Mülteci Kampları	12
4	Kamplarda Yaşayan Mültecilerin Oranı	%45
5	15 Yaş Altı Oranı	%29'
6	65 Yaş Üstü Oranı	%6.4'
7	Lübnan'da Filistinli-Suriyeli Kadınların Oranı	%51
8	Lübnan'da Filistinli-Suriyeli Çocukların Oranı	%42

İşsizlik ve Yoksulluk Göstergeleri ^{(48) (41) (39)}

No	Madde	Değer
1	Yoksulluk	65%
2	Filistinli-Suriyeli Mülteciler Yoksulluk Oranı	%87
3	İşsizlik Oranı	%85
4	Lübnan'da Filistinli-Suriyeli İşsizlik Oranı	%56
5	Bağımlılık Oranı	57.9 ^c

Eğitim Göstergeleri ^{(48) (39) (4)}

No	Madde	Değer
1	Cahillik Oranı	7.40%
2	Okul Sayısı	*66
3	Öğrenciler Sayısı	*36,775
4	Üniversite Mezunu Olanların Sayısı	%6
5	Üniversite Öğrencileri	7102
6	İlk Sağlık Bakım Merkezleri	*27
7	Kadın Program Merkezlerinin Sayısı	*13

Sağlık Göstergeleri ^{(54)(41) (4)}

No	Madde	Değer
1	Sağlık Sigortası Kapsamında Olanlar	5%
2	İlk Sağlık Bakım Merkezleri	27*
3	Şeker ve Tansiyon Hastaları	*27,561
4	2020 Sonunda Kovid-19 Vaka Sayısı	104,409
5	2020 Sonunda Kovid-19 Ölüm Sayısı	1,156
6	Doğurganlık Oranı	2.7'

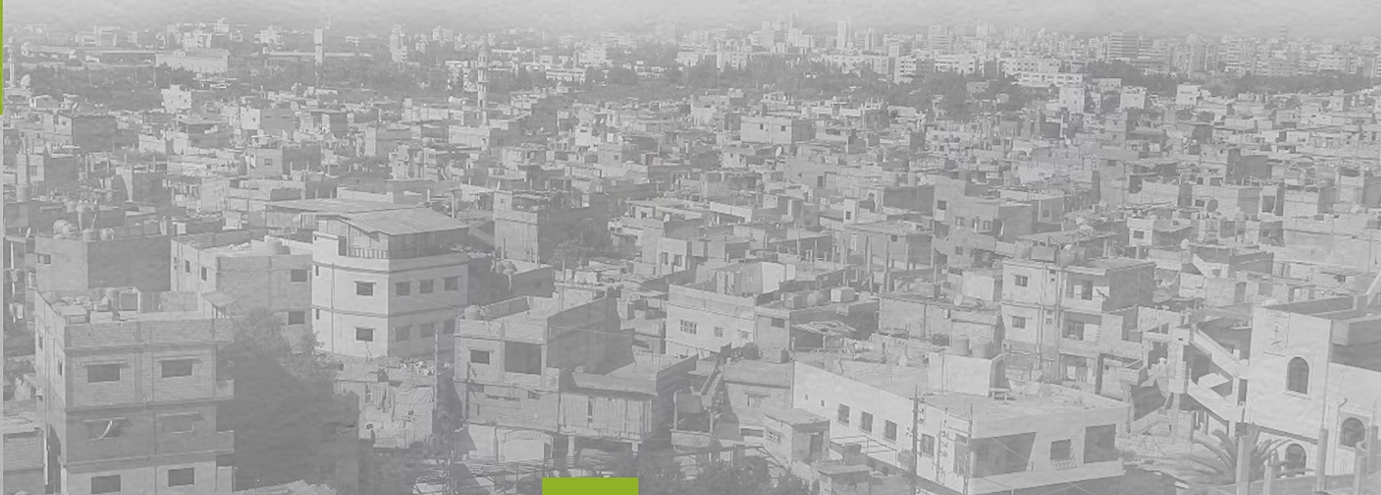
Lübnan'daki Filistinliler İnsani Durum

Aile Höstergeleri ⁽²⁹⁾

No	Madde	Değer
1	Kimlikleri olmayan Filistinliler	50,000
2	Aileyi kadın geçindiren ailelerin oranı	%17.5'
3	Filistinli kadın mülteci oranı	%53'
4	Dul mülteci oranı	%7
5	Yetersiz gıdadan muzdarip ailelerin oranı	%63
6	Gıda güvensizliğinden muzdarip ailelerin oranı	%33
7	Nemden muzdarip konutların oranı	%66
8	Kalabalık evlerde yaşayan ailelerin oranı	%8
9	Harap ve mühendislik restorasyonuna ihtiyacı olan konut birimleri	700

Lübnan'daki Filistinliler İnsai Müdahale Öncelikleri

Yardımsak	Eğitim	Ekonomik Güçlendirme	Sosyal Kalkındırma	Sağlık
Yerinden edilmiş ve göçmenler için barınakların geliştirilmesi	Üniversitr öğrencilerine sponsorluk	Mikro projeler	Yoksulların evlerini restorasyon ve mobilyalandırma	Yaralı ve yoksul hastalara tedavi
Yoksulluk ailelere destek (içilebilir su, gıda kolisi, kıyafet, nakdi yardım)	Yoksul öğrencilere okul kıyafet ve çantası temini	Mezunlar için mikro projeler	Göçmen ve yoksulların evlerine güvenli aydınlatma	Tıbbi ve ambulans merkezlerine ilaç ve tıbbi malzeme temini
Yoksul ailelerin dönemsel ihtiyaçlarının karşılanması (iftar, kurban, kışlık ve bayramlık kıyafet)	Yerinden edilmiş ve göçmenler için eğitim programı	Mesleki ve teknik eğitim	Yoksul aileye sosyal koruma	Çocuklar için meme kanserinin erken teşhisi ve önlenmesi
Kamplarda çevresel ve sağlık hizmetleri sunulması	Eğitim binalarının geliştirilmesi ve inşası			
	Eğitim faaliyetlerini uzaktan takip etmeleri için öğrencilere bilgisayar temini			

Sudan'daki Filistinliler İnsani Durum

Suriye'deki savaştan sonra Sudan'a sığınan Filistinli mülteciler kötü yaşam koşullarından muzdarilerdir. Yaklaşık 1000 Filistinli-Suriyeli mülteci işsizlik ve az maaşlardan ayrıca muzdariler. Çünkü mülteci değil, yabancı olarak kabul ediliyorlar, bu da yardım kuruluşlarının Filistinlilere yardım etmedeki rolünü olumsuz etkilemekte, ayrıca ikamet, yabancıların kayıt ve giriş izinlerinin yüksek maliyetleri bunlara ek.

Demografik Göstergeler

No	Madde	Değer
1	Nüfus Sayısı	2,000
2	Filistinli-Suriyeli Mülteci Sayısı	1,000
3	Gazze ve Batı Şeria'dan Gelen Üniversite Öğrencisi Sayısı	350

Yoksulluk Göstergeleri ⁽¹⁸⁾

No	Madde	Değer
1	Yoksulluk	%60
2	Aşırı İhtiyaç Sahibi Öğrenciler	150

Sudan'daki Filistinliler İnsai Müdahale Öncelikleri

Yardımsal	Eğitim	Sağlık
Yoksul Ailelere Destek (gıda kolisi, kıyafet, nakdi yardım)	Öğrencilere Destek (nakdi yardım)	Yaralı ve Yoksul Hastalara Tedavi
Yoksul Ailelerin Dönemsel İhtiyaçlarının Karşlanması (iftar, kurban, kışlık ve bayramlık kıyafet)	Yoksul Öğrencilere Okul Çantaları ve Kıyafeti Temini	Yoksul Hastalara Tıbbi Malzeme ve İlaç Temini
Göçmenlere Barınakların İnşası	Eğitim Faaliyetlerini Uzaktan Takip Etmeleri için Öğrencilere Bilgisayar Temini	Sağlık Çantası Temini

Türkiye'deki Filistinliler İnsani Durum

Birçoğu Suriye'den gelen Filistinli göçmenlerdir. Yaklaşık 2365 aile ve çoğunluk olarak Türkiye'nin Güneyindeki kamplarda yaşamakta ve bazıları diğer vilayetlerde koşullar ve yüksek işsizlik oranında yaşamaktalar.

Demografik Göstergeler ^{(10) (8)}

No	Madde	Değer
1	Nüfus Sayısı	19,000
2	Suriye'den Gelen Filistinli Mülteciler	15,000
3	Türkiye'de Gayrimenkul Sahibi Filistinli Sayısı	1,152
4	İkamet veya Kimlik Sahibi Olmayan Aileler	2,500

İşsizlik ve Yoksulluk Göstergeleri ⁽¹⁰⁾

No	Madde	Değer
1	Aşırı Yoksul Aileler	%45 ^c
2	İşsiz Olanlar	%15 ^c
3	Mezun Olup Çalışmayanlar	%8 ^c

Diğer İnsani Göstergeler ⁽¹⁰⁾

No	Madde	Değer
1	Engelli	67
2	Yetim Sayısı	292
3	Dul	162
4	Kayıplar	26
5	Hastalık ve Sağlık Sorunları	330
6	Bağlı Öğrenciler	500
7	2020 Sonunda Kovid-19 Vaka Sayısı	13,358
8	2020 Sonunda Kovid-19 Ölüm Sayısı	427
9	Türkiye'den Yunanistan Sınırına Giden Göçmen Sayısı	20,000
10	Yunanistan Barınma Merkezlerindeki Filistinli Sayısı	3,922
11	2020'de Göç Nedeniyle Boğulan Filistinli Sayısı	10

Türkiye'deki Filistinliler İnsai Müdahale Öncelikleri

Sağlık	Eğitim	Ekonomik Güçlendirme	Sosyal Kalkındırma	Yardımsal
Yaralılara Tedavi ve Rehabilitasyon	Üniversite Öğrencilerine Sponsorluk	Mikro Projeler	Yoksul Ailelere Sponsorluk	Yoksul Ailelere Yardım (içilebilir su, gıda kolisi, kıyafet, nakdi yardım)
Hastalara Tedavi ve Rehabilitasyon	Yoksul Öğrencilere Okul Kıyafeti ve Çanta Temini	Mesleki ve Teknik Eğitim	Yetimlere Sponsorluk	Yoksul Ailelerin Dönemsel İhtiyaçlarının Karşlanması (iftar, kurban, kışlık ve bayramlık kıyafet)
	Eğitim Faaliyetlerini Uzaktan Takip Etmeleri için Öğrencilere Bilgisayar Temini			Kış Ayı için Hazırlık Temini (örtü, kıyafet)

Yemen'de Filistinliler İnsani Durum

Yemen'deki savaşın sürmesi, insani durumu benzeri görülmemiş bir şekilde kötüleştirdi. Vatandaşların hayatlarını tehdit eden olası bir kıtlık konusunda uluslararası uyarılar arasında, uluslararası raporlar Yemen krizinin dünyadaki en kötü insani kriz olduğunu belirtti. 20 milyondan fazla Yemenli gıda güvensizliğinden muzdarip bu durum Filistinli mültecileri de etkilemiştir. Yemen riyalinin değer kaybetmesi ve fiyatların artması da Yemen'deki açlığı daha da kötüleştirdi, gıda fiyatları %60 arttı ve zaten yetersiz olan gıda tüketimi iki katına çıktı. Gıdanın çok pahalı hale gelmesi ve bu trajik rakamlarla birlikte insani durum giderek daha da kötüleşmekte, bu durum Yemen'deki Filistinlilere de yansdı. Uluslararası raporlara göre yardıma muhtaç insanların oranı çarpıcı bir şekilde arttı, bu artış bir önceki yıla göre %27 olarak tahmin edilmekte.

Demografik Göstergeler ⁽¹⁰⁾

No	Madde	Değer
1	Nüfus Sayısı	7,000
2	Öğrenci Sayısı	120

Yoksulluk Göstergeler ⁽⁴³⁾

No	Madde	Değer
1	Yoksulluk	*%75

Yemen'deki Filistinliler İnsai Müdahale Öncelikleri

Yardımsal	Sağlık	Eğitim
Yoksul Ailelere Destek (gıda kolisi, kıyafet, nakdi yardım)	Yoksul ve Yaralı Hastalara Tedavi	Öğrencilere Destek (nakdi yardım)
Yoksul Ailelerin Dönemsel İhtiyaçlarının Karşlanması (iftar, kurban, kışlık ve bayramlık kıyafet)	Yoksul Hastalara Tıbbi Malzeme ve İlaç Temini	Yoksul Öğrencilere Okul Çantaları ve kıyafeti Temini

Libya'da Filistinliler İnsani Durum

Filistinli mültecilerin çoğu mevcut krizden dolayı Libya'yı terk ederken, bir kısmı Mülteciler Yüksek Komiserliği'nin müdahalesiyle Batı ülkelerine sınır dışı edildi. Diğer bir kısım ise Lübnan, Suriye, Ürdün, Tunus veya Cezayir'deki ilk mülteci sığınma yerine geçmeyi başardı. 7 Filistinli aile ise 2 yıla aşkın süredir Tunus-Libya sınırında Al-Şuşa adlı kampta mahsur kaldılar. Libya'daki Filistinli mültecilerin sayısının 50.000'dir. İkamet yerleri Trablus ve Bingazi arasında dağılmış durumda, bazı bölgelerde ise az sayıda bulunuyor.

Filistinli mültecilerin içler acısı ve acı yaşam gerçeğinin yanı sıra, Libya'da halen kötüleşen güvenlik koşulları ve hukuki açıdan bakıldığında, Filistinli mülteci istikrarsızlık ve istikrarsızlıktan mustarıptir. Libya topraklarına yasal yollarla girmesine izin verilmediği için yasal olmayan, Sudan veya Mısır üzerinden düzensiz bir şekilde girmeye zorladı, bu da birçok eğitim hizmetlerinden ve Uluslararası kurumlardaki yardımlardan mahrum kalmalarına sebep olmuştur.

Demografik Göstergeler ⁽¹⁰⁾

No	Madde	Değer
1	Nüfus Sayısı	50,000
2	Suriye'de Filistinlilerin Sayısı	1,000
3	Suriye Sınır Kamplarında Mahsur Kalan Filistinli Ailelerin Sayısı	7

Yoksulluk Göstergeleri

No	Madde	Değer
1	Yoksulluk	%45
2	Aşırı Yoksul Aileler	1,500

Libya'daki Filistinliler İnsai Müdahale Öncelikleri

Yardımsal	Sağlık	Eğitim
İhtiyaç Sahibi Ailelere Kira Bedeli Temini	Yaralı ve Yoksul Hastalara Tedavi	Öğrencilere Destek (nakdi yardım)
Yoksul Ailelere Destek (gıda kolisi, kıyafet, nakdi yardım)	Yoksul Hastalara Tıbbi Malzeme ve İlaç Temini	Yoksul Öğrencilere Okul Çantaları ve Kıyafet Temini
Yoksul Ailelerin Dönemsel İhtiyaçlarının Karşılanması (iftar, kurban, kışlık ve bayramlık kıyafet)	Yaralılara Yardım Gereçleri Temini	Mesleki ve Teknik Eğitim Merkezlerinin geliştirilmesi ve İnşası
Göçmenlere Barınakların İnşası		

Irak'ta İnsani Durum

Irak'taki Filistinli mültecilerin acısı her geçen gün daha da kötüleşiyor. Eşi benzeri görülmemiş bir ihmal durumunun ortasında sağlık, eğitim, ekonomik ve diğer hakları göz ardı ediliyor. Bir Filistinliye Iraklı muamelesi yapılmasını öngören 202 sayılı Kararın iptal edilmesinden sonra, onları hizmetlerden, iş fırsatlarından vb. gibi şeylerden faydalanmalarından mahrum bırakıldı. Irak'taki Filistinlilerin hayatını doğrudan etkileyen bu tedbirler, binlerce Filistinlinin göçüne neden olmuştur. Öyle ki; Sayıları 2003'ten önce 40.000 kaddı, şimdi ise 3.000'i geçmiyor.

Irak'taki mültecilerin hayatında pek çok şey değişti, en basitinden örnek vermek gerekirse gıda kartının kesilmesidir. 40 aile hakkında mahrum bırakılırken, çalışanların aileleri de emekli maaşlarından mahrum bırakıldı. Ayrıca her yıl yenilenen, ikametgah kimliği olan mültecinin gezinebildiği tek resmi kart, yerleşikten mülteciye dönüştürüldü. Bu da, ikamet ettiği için değil mülteci olduğu için vize almanın zorluklarını neticelendirdi. "Engelliler, yaşlılar, dullar, yetimler" için sosyal yardım maaşının kesilmesi ve Filistinli mültecinin mülk edinme hakkının engellenmesine de ayrıca sebep olmuştur.

Irak'taki Filistinlilerin işsizlik oranının her geçen gün daha da arttığını görmekteyiz. Bu durum, Irak'taki Filistinli gençleri barınma temin edemediklerinden evlenemedikleri ve çoğu Filistinli aileleri 2 veya 3'ünü bir 75 metrekareyi geçmeyen bir apartman dairesinde yaşıyor.

Demografik Göstergeler ⁽¹⁰⁾

No	Madde	Değer
1	Nüfus Sayısı	6.000

Yoksulluk Göstergeleri ⁽¹⁰⁾

No	Madde	Değer
1	Yoksulluk	%30
2	Aşırı Yoksul Aileler	150
3	İşsizlik	%40

İnsani Göstergeler ^{(10) (8)}

No	Madde	Değer
1	Kira Bedeli Yardımı Kesilen Filistinli Ailelerin Sayısı	260
2	Kira Bedeli Yardımı Kesilen Filistinli Ailelerin (dul, yetim ve işsizler arasında) Oranı	%90
3	ABD İşgalinde Öldürülen Filistinli Sayısı	600

Irak'taki Filistinliler İnsai Müdahale Öncelikleri

Yardımsal	Sağlık	Eğitim
İhtiyaç Sahibi Ailelere Kira Bedeli Temini	Yaralı ve Yoksul Hastalara Tedavi	Üniversite Öğrencilere Sponsorluk
Yoksul Ailelere Destek (gıda kolisi, kıyafet, nakdi yardım)	Yoksul Hastalara Tıbbi Malzeme ve İlaç Temini	Öğrencilere Destek (nakdi yardım)
Yoksul Ailelerin Dönemsel İhtiyaçlarının Karşlanması (iftar, kurban, kışık ve bayramlık kıyafet)	Sağlık Çantası Temini	Yoksul Öğrencilere Okul Çantaları ve Kıyafeti Temini

Suudi Arabistan'da Filistinliler İnsani Durum

Arabistan'daki Filistinlilerin sayısı yaklaşık yarım milyon mülteci, bunların üçte birinden fazlası batı bölgesinde dağılmış durumda. Suudi Arabistan topraklarındaki mültecilere sağladıkları ile ilgili olarak, ikamet hizmetlerinin yanı sıra, ücretsiz tedavi ve eğitim fırsatı da sağlıyor. Ülkenin herhangi bir yerinde yaşamalarına izin vererek, toplumla bütünleşmelerini kolaylaştırdı ve tabii ki devlet okullarında çalışmalarına ve öğretmenlik yapmalarına da izin veriliyor. Tüm bunlar yeterli değil çünkü oradaki Filistinliler mülteci değil yabancı olarak tanınmak.

Suudi Arabistan'daki Filistinliler, ağır ekonomik maliyetler getiren sistem nedeniyle zor ekonomik koşullardan muzdarip. Ülkenin sakinlere, refakatçilere ve aralarında işçilere fahiş ücretler dayatmasıyla yoğunlaşan büyük sosyal ve insani yükler, çünkü her tesis için uygulanan ücretler 1.200 riyal olarak belirlendi. Bu da, ülkedeki yabancı işçilerin artması nedeniyle iş fırsatlarını azalttı ve Filistinlilerin üzerindeki yükü daha artırdı.

Demografik Göstergeler ⁽¹⁰⁾

No	Madde	Değer
1	Nüfus Sayısı	500,000-400,000
2	Mısır Kimliği Taşıyan Filistinliler	350,000
3	Cidde'de Bulunan Filistinliler	300,000-270,000

Suudi Arabistan'daki Filistinliler İnsai Müdahale Öncelikleri

Yardımsal	Sağlık	Eğitim
İhtiyaç Sahibi Ailelere Kira Bedeli Temini	Yaralı ve Yoksul Hastalara Tedavi	Üniversite Öğrencilere Sponsorluk
Yoksul Ailelere Destek (gıda kolisi, kıyafet, nakdi yardım)	Yoksul Hastalara Tıbbi Malzeme ve İlaç Temini	Öğrencilere Destek (nakdi yardım)
Yoksul Ailelerin Dönemsel İhtiyaçlarının Karşılanması (iftar, kurban, kışlık ve bayramlık kıyafet)		Yoksul Öğrencilere Okul Çantaları ve Kıyafeti Temini

48 içi Filistinliler İnsani Durum

48'in Arapları, içerideki Araplar veya 48'in Filistinlileri... 1948'de ateşkes hattı sınırları içinde yaşayan Filistinli Araplar için Arap dünyasındaki ortak tanımlardır bunlar ve 1948 savaşıdan sonra köylerinde ve kasabalarında kalan Filistinlilerdir. 48'in Filistinlileri, kimliklerini yok etme ve onlara karşı bir cehalet politikası benimsemeye yönelik sürekli girişimlere, eğitim ve istihdam olanakları açısından işgal sakinleriyle aralarındaki büyük ayrımcılığa maruz kalmaktalar.

48 Filistinlileri, tüm yerleşim yerlerindeki toplam Filistinli sayısının yaklaşık %10'unu temsil ediyor ve bunların %26'sı işgalden sonra ülke içinde yerlerinden edildi ve 1948'de köylerinden ve şehirlerinden işgal altındaki topraklar içindeki başka yerlere sürüldü.

Demografik Göstergeler ^{(7) (5) (4)}

No	Madde	Değer	Madde	Değer
1	Nüfus sayısı	1,634,482	Büyüme oranı	*2.2
2	Aile ortalaması	*4.44	Ülke içinde yerinden olanlar	%26
3	15 yaş altı oranı	%32.4	15 yaş altı oranı (kız)	%31.4

Eğitim Göstergeleri ⁽⁴⁾

No	Madde	Değer
1	Cahillik Oranı	%5.7
2	Okul sayısı	1,117
3	Öğrenci Sayısı	441,001
4	Öğretmen Sayısı	43,925
5	Sınıf Yoğunluğu Oranı	*25

Sağlık Göstergeleri ⁽⁴⁾

No	Madde	Değer
1	Sağlık sigortası kapsamında olanlar	%53.90
2	Kanser hastası vakaları	%0.70
3	Engelliler oranı	%9.40
4	Kronik hastaların oranı	%26.70
5	Doğurganlık oranı	*2.98
6	Ham doğum oranı (1000 doğumda)	*23
7	Ham ölüm oranı (1000 ölümden)	2.9*
8	Yaş ortalaması (erkekler)	23.6*
9	Yaş ortalaması (kızlar)	24*
10	Ortalama yaşam beklentisi (erkekler)	78.1*
11	Ortalama yaşam beklentisi (kızlar)	81.9*

48 içindeki Filistinliler İnsai Müdahale Öncelikleri

Eğitim ve Kültür	Sosyal Kalkındırma	Sağlık	Yardımsal
Kültür ve eğitim merkezlerine sponsorluk	Yoksulların evlerinin restorasyonu	Engelli çocukların rehabilitasyonu ve yardım araçlarının temini.	Yoksul ailelere gıda kolisi
Öğretmen yetiştirme ve geliştirme	Yetimlere sponsorluk	Ambulanslar için canlandırma ekipmanı sağlanması	Dönemsel ihtiyaçlar
İçerideki Filistinlinin kimliğinin oluşturulması		Otistik çocuklara tedavi	Yıkılan evlerin yeniden yapılması

Yoksulluk ve İstihdam Göstergeleri ⁽⁴⁾

No	Madde	Değer
1	Yoksulluk	%21.1
2	Aşırı yoksulluk	%3.9'
3	İş gücüne katılım oranı	%49.9'
4	İş gücüne katılım oranı (erkekler)	%66.6'
5	İş gücü oranı (kız)	%32.9'
6	İşsizlik oranı	%3.7
7	İşsizlik oranı (erkekler arasında)	%2.2'
8	İşsizlik oranı (kızlar arasında)	%6.5'

Aile Göstergeleri ⁽⁴⁾

No	Madde	Değer
1	Dullar	%6.5 ^c
2	Boşanmışlar	%2.4 ^c
3	Evlenmemişler	%25.2 ^c

Konut Göstergeleri ⁽⁴⁾

No	Madde	Değer
1	Evlerde yaşayan ailelerin oranı	%50.30 ^c
2	Su şevçbeksi bağlı olan evlerin oranı	%95.5
3	Elektrik şevçbeksi bağlı olan evlerin oranı	%91.2
4	Genel kanalizasyon şebekesine bağlı evlerin oranı	%86.4

Kaynakça

1. İçişleri Bakanlığı formu. Gazze Şeridi, Filistin, 2021.
2. Filistin Merkezi İstatistik Kurumu Nüfus Göstergeleri 2021. Filistin. <https://www.pcbs.gov.ps>
3. Filistin Merkez İstatistik Bürosu. Kudüs İstatistik Kitapçığı 2021. Filistin www.pcbs.gov.ps
4. Filistin Merkezi İstatistik Kurumu. Filistin İstatistik Kitapçığı 2020. Ramallah. Filistin. www.pcbs.gov.ps
5. Filistin Merkezi İstatistik Kurumu. 2020 sonunda Filistinliler Ramallah. Filistin. www.pcbs.gov.ps
6. İsrail İstatistik Bürosu, Kudüs İstatistik Kitapçığı. Tel Aviv. <https://jerusalemstitute.org.il>
7. Filistin Bilgi Merkezi Vafa. İşgal altındaki bölgelerdeki Filistinlilerin sayısı 2020. Filistin. <https://info.wafa.ps>
8. Filistin Merkez İstatistik Bürosu 2020 sonunda Filistinlilerin durumu. <https://pcbs.gov.ps>
9. Filistin Bilgi Merkezi. <https://www.palinfo.com>
10. Filistin Kampları Ansiklopedisi. <http://palcamps.net>
11. Filistinli mülteci portalı. <https://refugeesps.net>
12. Filistin Dönüş Merkezi. <https://prc.org.uk>
13. Arap 48 sitesi. <https://www.arab48.com>
14. Sosyal İşler Bakanlığı formu. Gazze. Filistin. 2021AD
15. Zaytuna Araştırma ve Çalışma Merkezi. <https://www.alzaytouna.net>
16. Uluslararası Arap Gazetesi. <https://aawsat.com>
17. Yeni Arap haber sitesi. <https://www.alaraby.co.uk>
18. Şafak Haber haber sitesi. <https://shafaq.com>
19. BBC Haber sitesi. <https://www.bbc.com>
20. Filistin Çalışma Bakanlığı formu. Gazze. Filistin 2021 AD.
21. Milli Eğitim Bakanlığı. İstatistik Kitapçığı 2020. Ramallah, Filistin, 2020. <http://www.moehe.gov.ps>
22. Milli Eğitim Bakanlığı. İstatistik Kitapçığı, Gazze Şeridi Valilikleri, 2020. Gazze. Filistin.2020 AD. <http://www.moehe.gov.ps>
23. Milli Eğitim Bakanlığı. Yükseköğretim Kurumları Yıllık İstatistiki El Kitabı 2018-2019. Ramallah. Filistin.2019. <http://www.moehe.gov.ps>
24. Birleşmiş Milletler İnsani İşler Koordinasyon Ofisi (OCHA). Filistin. Sivil Koruma Raporu. <https://www.ochaopt.org>
25. Uluslararası Kudüs Kurumu. 2020'de Kudüs'ün durumu. Filistin.2020 AD. <https://alquds-city.com>
26. Sosyal İşler Bakanlığı. Uluslararası Engelliler Günü. <https://www.mosa.gov.ps>
27. Filistin Sağlık Bakanlığı. COVID-19 virüsü. Filistin'de. <https://corona.ps>
28. İşgal Altındaki Topraklarda İsrail İnsan Hakları Bilgi Merkezi. Batı Şeria ve Gazze Şeridi'ndeki Havaz Listesi. <https://www.btselem.org>
29. Müzakere İşleri Departmanı - İsrail ihlallerinin aylık raporları. <https://www.nad.ps>

Kaynakça

30. Filistin Sağlık Bakanlığı. Yıllık sağlık raporu 2020. Ramallah . Filistin 2020. <http://site.moh.ps>
31. Filistin Sağlık Bakanlığı Yıllık Raporu 2020. Gazze, Filistin. <http://site.moh.ps>
32. Birleşmiş Milletler İnsani İşler Koordinasyon Ofisi (OCHA). Gazze Geçiş Operasyonu Durum Raporu 2020. <https://www.ochaopt.org>
33. Kıyı Belediyeleri Kurumu Stratejik Plan 2018-2023. <http://www.cmwu.ps>
34. Su ve Çevre Kalite Otoritesi formu. Gazze. Filistin.2020AD
35. Ürdün'deki kamp istatistikleri. Ürdün'deki kamplar hakkında gerçekler. 2021 AD.
36. Birleşmiş Milletler. Ürdün'deki Filistinli mültecilerin sosyal ve ekonomik koşullarına ilişkin rapor 2014. <https://www.unrwa.org>
37. Filistin Dönüş Merkezi. Gazze'den Ürdün'e Mülteciler 2018. <https://prc.org.uk>
38. Birleşmiş Milletler. COVID-19'un Ürdün'deki Filistinli mülteciler üzerindeki etkilerine dair bir sosyo-ekonomik çalışma 2020 <https://www.unrwa.org>
39. Zaytuna Araştırma ve Çalışma Merkezi. Stratejik Rapor 2018-2019 AD. <http://www.alzaytouna.net>
40. Lübnan'daki Filistinlilerin yaşayan ve toplumsal gerçekliği. Beyrut. Lübnan. 2021 AD.
41. Birleşmiş Milletler. Suriye - insani bir bakış Aralık 2020. <https://www.unrwa.org>
42. Filistin Suriye Çalışma Eylemi. <https://www.actionpal.org.uk>
43. Haber sitesi AA. Arap ülkelerinin ekonomisi. Ürdün. 2021. <https://www.aa.com.tr>
44. İnsan Hakları İzleme web sitesi. <https://www.hrw.org>
45. Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı <https://www.arabstates.undp.org>
46. Arabistan haber sitesi. <https://www.almamlakatv.com>
47. Uluslararası Çalışma Örgütü. Ürdün'de insana yakışır işin teşvik edilmesi. 2021 AD. <https://www.ilo.org>
48. Trending economy sitesi. İşsizlik oranı. <https://ar.tradingekonomi.com>
49. Knoema sitesi. okuma yazma bilmeme oranları. <https://knoema.com>
50. Filistin Merkez İstatistik Bürosu. Genel Nüfus, Konut ve İşyeri Sayımı 2017. <https://pcbs.gov.ps>
51. Filistin Merkez İstatistik Bürosu İş Gücü Anketi Raporu. Ramallah, Filistin, 2020. <https://pcbs.gov.ps>
52. Yarının haber sitesi. Filistin . <https://www.alghad.tv>
53. Mahkumlar Bakanlığı formu. Gazze, Filistin, MS 2021.
54. 2021 acil durum çağrısı UNRWA. <https://www.unrwa.org>

Sembollerin tanımı

2019 * 2018< 2017 ' 2016 ° 2015 ` 2014. 2013 ^ 2012 □

- www.gazzedestek.org 0090212 6217973
- info@gazzedestek.org 00905522444320
- Akşemsettin Mah. Akdeniz Cad. Hakperest sk.
No:16 Daire:18 / Fatih - İSTANBUL

